

naamde verzamelvrachten naar de begraafplaats hunner keuze vervoerd, hetzij per vrachtwagen met paardentractie, hetzij met een daartoe ingerichte vrachtauto. Op deze wijze werd bereikt, dat, rekening houdend met een sterftcijfer van 600 per week, ruim 800 overledenen konden worden vervoerd.

Als doodenbewaarplaats werd de Zuiderkerk ingericht; daartoe werden het middenschip en de zijbeuken in een aantal boxen verdeeld, die 10 tot 20 overledenen konden bergen. Het hoogste aantal opgebaarden is 135 geweest. De boxen waren afgesloten met linnen gordijnen, die, ten behoeve van de luchtverversching 25 cm boven den grond eindigden. In een der zijbeuken werd een eenvoudige chapelle ardente ingericht. Door elektrische ventilatie werd de lucht in de kerk driemaal per uur ververscht.

Ieder hoofdstuk van het boekje gewaagt van schier niet te overkomen moeilijkheden, welke echter dank zij medewerking van luchtbeschermingsdienst, politie, burgerlijken stand, gemeentelijk energiebedrijf, kleine benzinecommissie, rijksverkeersinspectie, de erkende kistenmakers, de vakgroep begrafeniswezen, de coöperatieve vereeniging voor lijkbezorging, op min of meer bevredigende wijze werden opgelost.

Ten slotte geeft de schrijver enkele bijzondere gevallen, lugubere casuïstieken, als bewijs, hoezeer de oorlogsomstandigheden het normale leven hadden ontwricht.

Het G. B. v. L. heeft goed werk gedaan, waarvan slechts weinig naar buiten is doorgedrongen. Het is dan ook goed, dat dit thans is vastgelegd, als herinnering aan de donkere dagen uit de historie van ons land.

E. SLUITER

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen

OLEUM CHENOPODII

In het N. T. v. G. van 1939 hebben prof. VAN LOOKEREN CAMPAGNE en prof. SCHÜFFNER reeds intensief tegen dit middel gewaarschuwd en er opmerkzaam op gemaakt dat het steeds onder persoonlijke contrôle van den arts moet worden toegediend. Ik heb nu in de laatste paar jaar drie doodelijke gevallen van vergiftiging met oleum chenopodii te seceeren gekregen, waarbij of de zonderlinge opvattingen van den arts of grove nalatigheid of onwetendheid tot doodelijke vergiftigingen hebben geleid. De doodelijke dosis van dit middel schijnt zeer dicht bij de toxische te liggen, waardoor spoedig doodelijke vergiftigingen ontstaan. In het *Geneeskundig Jaarboekje* wordt dan ook steeds tegen dit middel gewaarschuwd en het gebruik bij gewone wormzickten wordt ontraden. Niettegenstaande dit wordt het zeer veel gebruikt. Nog erger is dat een wormmiddel in Groningen in den handel wordt gebracht, „wormaline”, dat door iedereen gekocht kan worden en waarin ook oleum chenopodii is verwerkt!

Leiden, 19 Juni 1946

J. P. L. HULST

SCHAARSCHE GENEESMIDDELEN

Wederom is een zeer beperkte hoeveelheid Manipal aangekomen, die verdeeld is over importeur en groothandelaren.

Ook ditmaal is de voorraad zeer beperkt en verdient het de grootste aanbeveling dit artikel slechts in buitengewoon urgente gevallen te bestellen.

Indien de voorraad desalniettemin geruimd is, voordat nieuwe aanvoer aangekomen is, dan wordt men, wellicht ten overvloede erop attent gemaakt, dat in plaats van Manipal vaak de calcium- en vitamine D-therapie toegepast kan worden.

Amsterdam, 25 Juni 1946

JOS MEYER

BERICHTEN

BUITENLAND

ENGELAND. — EEN HYGIËNISCHE LABORATORIUMDIENST. Onder de oorlogsomstandigheden kwam de Emergency Public Health Laboratory Service tot stand, geleid door den Me-